No. 283. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 3 *December.*

Wij WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Op het rapport van het departement van marine, van den 4 dezer litt. B. n°. 76.

Gezien het rapport van onzen minister van financien, van den 20 dezer, n°. 35/2078.

Gelet op art. 2 van ons besluit van den 16 April 1836 n°. 109,

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

1°. Dat het bij dit van ons besluit van den 16 April 11, n°. 109, ook zal worden toegepast op de terugzeilen naar hunne standplaatsen, voor de loodsen van het loodswezen voor de seegaten van *Terschelling* en het *Vlie*, na derzelver volbragte loodsreizen over de *Zuiderzee*, en dat door de schippers of gezagvoerders, boven en behalve het bij de tarieven bepaalde loodsgeld, *vijftig cents* (*f* 0,50), zullen worden betaald voor ieder uur afstand van de plaats alwaar het schip is gebragt, tot aan *Terschelling* en *Vlieland*; wordende de berekening dier afstanden, alsmede die tot aan *Willemsoord*, hierbij geregeld als volgt:

Van Medenblik	tot	Willemsoord	uren; 8	tot	Terschelling en	Vlieland	uren, 14
» Enkhuizen	»	»	10	»	»	»	15
» Hoorn	»	»	9	»	»	»	16
» Edam	»	»	12	»	»	»	17
» Amsterdam	»	»	13	»	»	»	20
» Muiden	»	»	14½	»	»	»	19
» Kampen	»	»	21	»	»	»	18
» Zwolle	»	»	22	»	»	»	17
» de Lemmer	»	»	16	»	»	»	16
» Stavoren	»	»	13	»	»	»	10
» Hindelopen	»	»	14	»	»	»	9
» Workum	»	»	15	»	»	»	8
» Harlingen	»	»	16	»	»	»	6
» Terschelling	»	»	10	»	»	»	
» het Vlie	»	»	8	»	»	»	
» Willemsoord					tot Terschelling	»	10
»					» het Vlie	»	8

2°. Dat, bij wijziging in zoo verre, van artikel 110 van het algemeen loods-reglement en van art. 23 van het bijzonder reglement voor het loodswezen van de seegaten van *Terschelling* en *het Vlie*, uit de loodsgelden, verschuldigd voor schepen waaraan wel loodsen zijn aangeboden, doch die daarvan geen gebruik hebben willen maken, en welke gelden, onder anderen, bestemd zijn tot vorming van de loodsfondsen, *de helft* van het voor de loodsen van gezegd loodswezen, volgens laatstgenoemd artikel bepaald aandeel, zal worden toegewezen, aan de bemanning van die loodsschuit, welke zich *buitenwaats*, bij zodanig schip zal hebben aangeboden; mits aan de inspectie over het loodswezen voldoende is gebleken, dat zij loodsen, ter behoorlijke plaatsen, die aanbieding hebben gedaan, doch zijn afgewezen.

Het departement van marine is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan de departementen van binnenlandsche zaken en van financien, tot informatie.

Het Loo, den 21 Augustus 1836.

(getekend) WILLEM.

Van wege den Koning,

(getekend) L. H. Enno Scheyen, *L. S.*

Latere Berigten der vorige Courant.

Ter Antwerpsche beurs van heden (1 *December*) waren de fondsen gedetineerde Belg. 102; O. Metall. 103; Sp. Ardoin 19½, ⅛; Diffared 8⅜; Nap. zenten 90½; D. Tavoliere 55½; Sicil. 91; Rom. L. 99¾; Id. te Antw. 96½; Braz. 64½. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ½ pCt. verlies k. z.

De Parijsche berigten van eergisteren (29 dezer) behelzen niets van belang. Men had er tijding uit Napels van den 13den, vermeldende dat de koning zich in volmaakten welstand bevond, zoodat de geruchten wegens deszelfs overlijden, die buitendien weinig geloof vonden, blijken volkomen ongegrond te zijn. — Uit Toulon wordt van den 23sten gemeld, dat verscheiden lands vaartuigen zich gereed maakten, om troepen aan boord te nemen, ten einde dezelve naar sommige punten op de Afrikaansche kust, welke door den togt van Constantine min of meer ontbloot zijn, over te brengen. Men maakte de aanmerking, dat het bestuur thans wel genoodzaakt scheen aan het verlangen van den maarschalk *Clausel* toe te geven, daar vele dier punten thans te zwak bezet werden bevonden, om de aanvallen der Arabieren te wederstaan.

Het fransche gouvernement heeft opsigtelijk de zaken in Spanje, door middel van deszelfs half officiele organen, wederom de drie volgende telegrafische depeches bekend gemaakt:

» Bayonne 24 November 1836.

» Men schrijft uit Madrid van den 18den, dat ten gevolge van een karlistisch-republikeinsch komplot, strekkende om den voortduur van het regentschap in handen der koningin, te verhinderen, 26 personen zijn gearresteerd geworden, waaronder *Calvo de Rozas* en de graaf *de Las-Navas*.

» *Rodil* heeft het bevel aan *Ribero* overgegeven. Den 21sten was Bilbao nog niet aangevallen."

» Bayonne 26 November.

» *Gomez* bevond zich den 11den te Lora, op acht uren afstands van Sevilje; de kapitein-generaal te Grenes, en de militie van Cadix verspreid te Alcada; *Narvaez* werd den 16den te Berlanga gewacht. Niets nieuws omtrent Bilbao."

» Bayonne 27 November.

» Men kondigt aan, dat *Espartero* op den middag van den 26sten uit Portugalette getrokken is, aan het hoofd van 15,000 man, zich op Bilbao langs den weg van Balmaceda rigtende."

De dagbladen van Bordeaux en van Bayonne van den 26sten bevestigen, dat de karlisten steeds beter waren geworden, door de aanhoudende regens en het hoogst ongunstig weder, om het beleg van Bilbao verder voort te zetten, zelfs waren de aangelegde werken daardoor meerendeels vernield geworden. Volgens den *Phare* van Bayonne stonden de karlisten alzoo den 25sten nog in dezelfde positien, die zij reeds sedert veertien dagen ingenomen hadden; de belegerden hadden rondom een gedeelte der stad eene coupure gemaakt, om tot tweede linie te dienen; of de belegeraars werkelijk het beleg opgebroken hebben, zal nu spoedig blijken, daar volgens het bovenstaande telegrafisch bericht, *Espartero* den 26sten op de stad aangetrokken is. Het verhaal van een gevecht, tusschen dien generaal en de karlistische veldheer *Villarreal*, op den 21sten of 22sten, blijkt van zelve onwaar te zijn, daar de eerstgemelde eerst den 26sten van Portugalette opgetrokken is.

— De berigten uit de Spaansche hoofdstad gaan tot den 21sten. In de cortes-zitting van den vorigen dag gaf eene klagt van zekeren heer *Gominder*, die vroeger lid der kamer was geweest, en nu bij het jongst komplot ten bedde uitgeligt en naar de gevangenis gevoerd was, tot eene lestendage discussie aanleiding, welke eindigde met het besluit bij eene groote meerderheid genomen, om de klagt ter informatie naar het gouvernement te zenden. Vervolgens werd door een lid der kamer, de heer *Alvaro*, een voorstel gedaan en ontwikkeld, dat de cortes bepaaldelijk aanduiden en uiteenzetten mogten, welke minute van gezag zij aan de koningin toekenden, ten einde haar aan de verantwoordelijkheid te ontrekken van zekere acten, waaraan zij misschien niet het minst aandeel had en waarvan de verantwoordelijkheid op de raadsleden van de kroon moest neerkomen. Bij de ontwikkeling van zijn voorstel zocht de heer *Alvaro* nader te betoogen, dat de openbare uitoefening van het gezag geen genoegzame waarborgen opleverden, dat men zich achter willekeur verschanste, dat een goedanige staat, zelfs wanbeheer en geen vijandelijke factie bestond, het misnoegen meest doen uitbarsten. Dat voorstel lijdt regt tegen de ministers gerigt, werd door eene hevige beweging in de kamer gevolgd. De president van den raad, de heer *Calatrava*, beschuldigde den voorsteller, die tot de redactie van het dagblad *el Castellano* behoort, van oproerig gezind te zijn, waarop hij tot de orde geroepen werd, en had er nu eene algemeene woordenwarring en geschreeuw plaats. Nadat de orde eenigsins hersteld was, ging de minister met de bestrijding van het voorstel voort, en zeide onder anderen, dat zoo het land onder de factien leed, dit niet de schuld was van het gouvernement, maar van een zeker deel der drukpers, die de partijen aanmoedigde en het bestuur door onbepaalde beschuldigingen verdacht zocht te maken. Niettegenstaande des ministers verdediging werd tot de tweede en derde lezing van het voorstel besloten.

In dezelfde belangrijke zitting werd alnog goedgekeurd een voorstel voor de bekrachtiging door de cortes, van de decreten tot uitsluiting van den *Carlos*, 2°. besloten in overweging te nemen een voorstel, om te verklaren dat de behande *Riego* zich in dier mate verdienstelijk bij het vaderland had gemaakt en dat een pensioen aan zijne betrekkingen zal worden toegelegd. 3°. werd een rapport van de commissie der constitutie uitgebragt op de eerste der drie onlangs van gouvernementswege gedane voorstellen, om aan de vertegenwoordigers het regt toe te kennen van ministers te worden. Waarschijnlijk zal dit voorstel doorgaan.

Algemeen was de meening te Madrid dat er eene verandering van ministers zal plaats hebben. De leden schijnen zelve onderling verdeeld. De minister van binnenlandsche zaken [illegible]

zoude aftreden en vervangen worden door de heeren *Infante* of *Gonzales*. — Het overige van het garnizoen van Madrid scheen, des avonds van den 21sten, de stad te verlaten, om naar la Mancha op te trekken, waar de bende van *Quilez* en *Cabrera* zich thans bevindt. De nationale garde te Madrid had de posten betrokken.

— Ter parijsche beurs van (29 *November*) waren genoteerd: 5 pCt. 106; 3 pCt. 79,15; Nap. renten 98,15; Sp. Ardoin 19⅞; Differed. 8; Pass. 5⅝; Rom. L. 99½.

NEDERLANDEN.

« BREDA, den 2den December.

Bij Zr. Ms. besluit van 20 ll. is tot notaris in het kanton Eindhoven, in deze provincie, benoemd, de heer *J. F. de Vries*.

— Uit 's Gravenhage schrijft men van gisteren, 1 december:

» Z. K. H. de Prins *van Oranje* is onmiddellijk na de ontvangst van het bericht van het ongeval, Hoogstdeszelfs tweeden zoon overkomen, uit Tilburg naar deze residentie vertrokken, alwaar Zo. K. H., gisteren avond, in goeden welstand is aangekomen. Met genoegen verneemt men, dat het met Z. K. H. niet erger gaat. Volgens het heden morgen uitgegeven bulletin, is er sinds gisteren avond ten zes ure eene zoo merkbare verandering ten goede in Hoogstdeszelfs toestand ontstaan, dat deze weinig meer te wenschen overlaat. Groot is de deelneming, welke een ieder in het lot van den Prins stelt. Bijzonder verdient vermelding het korps officieren van de afdeling grenadiers, tot welk korps de Prins behoort.

» Naar men verneemt, is Z. Exc. de baron *van Doorn*, die sinds eenigen tijd de functien van Secretaris van Staat *ad interim* waarnam, door Z. M. in die betrekking aangesteld, en is Z. Excell. de luitenant generaal *de Kack* benoemd tot minister van binnenlandsche zaken. Gemelde luitenant-generaal is in deze residentie aangekomen, en zou reeds heden bij het hem opgedragen departement werkzaam zijn geweest.

» Naar men verneemt zijn tot leden van verdienaten van de maatschappij tot bevordering der toonkunst benoemd de heeren: *J. H. Kufferath*, stads-muzijk directeur te Utrecht; *Conradin Kreutzer*, te Weenen; *H. Marschner*, kapelmeester te Hannover; *J. Ritter von Seyfried*, te Weenen; en *Wenzel Tomaschek*, te Praag; terwijl tot derzelver correspondenten zijn benoemd de heeren: Dr. Jur. *A. J. Becher*, te Keulen; Dr. *Bischoff*, professor der philosophie, directeur des gymnasiums, te Wesel; en *J. Schornstein*, muzijk-directeur te Elberfeld.

» Gemelde maatschappij heeft voorts, naar men verzekert, besloten in de laatstgehoudene algemeene vergadering, om, wanneer de staat van de algemeene kas der maatschappij zulks zal toelaten, in het voorjaar 1838 een derde algemeen Maatschfeest te vieren, en tevens om, bij gelegenheid van het volgend algemeene muzijkfeest en ter plaatse waar zulks zal worden gevierd, te houden eene tentoonstelling van muzijk-instrumenten van inlandsch maaksel."

— Uit alle oorden des vaderlands ontvangt men nog steeds de treurigste berigten omtrent de werking en gevolgen van den gedachten orkaan van dingsdag ll. In dit gewest hebben nog bijzonder de gemeenten St. Michiels-Gestel en Schijndel in de algemeene ramp gedeeld. Uit 's Bosch, waar de storm gelukkig geene andere schade dan het afrukken van lood, lijen en pannen veroorzaakt heeft, schrijft men daaromtrent het volgende:

» De gemeente St. Michiels-Gestel, trof den 29sten November een felle ramp, daar in den namiddag van dien dag, eene hevige orkaan of storm zich uit het Zuid-Westen verhief, die van oogenblik tot oogenblik toenam, en nadat er eerstens vele schade aan daken, schoorsteenen, enz., zoo in als buiten het dorp werden veroorzaakt, was het circa ten half vijf ure, dat het spits van den toren der parochiale kerk, (ten minsten 160 voeten lang), instortte en op den zolder der kerk viel, door het dak en verwulfsel, en het grootste gedeelte in de kerk nederkwam; zoodat niet alleen het dak en verwulfsel der kerk, maar ook alle de meubelementen in de kerk zijnde, tijns totaal vernield zijn; waardoor de godsdienst bij den Hoogeerwaarden heer *H. den Dubbelden*, vicaris-generaal van het bisdom, die goedgunstig zijne kapelzaal en verder gedeelte van Z. H. Ew. huis, had aangeboden en waarvan ook, als zijnde den feestdag van den H. *Andreas* Apostel, is gebruik gemaakt en aldaar den H. godsdienst is verrigt geworden, voor welke gulhartige goedheid, Zo. Hl. Ew. alle lof van de ingezetenen is gegeven. De beschade welke zijn veroorzaakt aan kerk, toren en meubeleel der kerk kunnen zeker op meer dan *f* 50 000, geschat worden. De schade aan omgestorte huizen, molens en uit den grond gerukte boomen, zijn zoo aanmerkelijk, dat daarvan thans nog geene voorloopige begroeting kan gemaakt worden. Hoezeer een en ander in den gevaarlijksten toestand was, zijn er (Gode zij dank) geene menschen en ook geen vee omgekomen.

« Men meldt uit Schijndel van den 30sten November. De dag van gisteren was voor Schijndelsch ingezetenen, een allerdroevigst schouwtooneel; de storm was op den namiddag ten 4 ure, zoo woedend, dat de standaard koren-windmolen, bezweek en ter nederstortte, door welken val alles werd verbrijzeld; nog maar slechts vijf minuten te voren, waren de molenaars knechts op denzelven, om, indien mogelijk, den val, welken men voorzag, te beneden, dan te vergeefs. Gelukkiglijk is er niemand bij omgekomen.

« Het torentje van de kapel in het gehucht Wijbosch alhier, stortte almede terzelver tijd neder. Een aantal huizen en schuren zijn niet alleen beschadigd, maar vele in den grond gevallen en verbrijzeld.

« De schade is voor alsnog onberekenbaar."

— Uit Utrecht wordt het volgende aangaande den algemeenen ramp medegedeeld:

» In geene jaren hebben wij eenen soodanigen storm gehad als gisteren. De wind uit het Z. W. nam tegen den middag toe, ging tot een' orkaan over en deszelfs vlagen waren hergedrukt. Het getal afgeworpene schoorsteenen en afgeslagene daken is niet op te geven, daar weinige huizen geheel onbeschadigd zijn gebleven. De Domstoren heeft den vreesselijken storm getrotseerd; alleen is een gedeelte steenen uit het bovenste overwulfsel van den toren afgeworpen. De andere torens en kerkgebouwen hebben insgelijks eenige schade geleden. Onder de voornaamste rampen is die, welke deel heer *C. van Leeuwen*, eigenaar van den Utrechtschen schouwburg, getroffen heeft. Behalve eene aanzienlijke schade aan het comediegebouw en de naastgelegen zaal zelve, heeft hij nog voor zijne oogen de *geheele samenleving* moeten aanschouwen van al de lokalen in zijn tuin buiten de Wittevrouwenpoort, voor vauxhallen, concerten en andere vermakelijkheden ingerigt. Zij die in vroegere jaren en later bij het 2de eeuwfeest der Utrechtsche Hoogeschool, bij zomer-concerten, kermissen of andere feestelijke gelegenheden, zich verheugden over eene inrigting, welke aan het publiek allengskens meer en meer genoegen verschafte en nog vele in het vervolg beloofde, vinden nu niets meer terug dan eenen *puinhoop*, van waaronder *van Leeuwen*, met eenige bedienden, bedolven schier levenloos en ellendig bezeerd, met moeite gered is. Wij hopen, dat zijn reeds zoo diep neergedrukt huisgezin niet nog weldra een vader, die het slagtoffer van zijnen onvermoeiden ijver geworden is, te betreuren zal hebben. Vele boomen, waaronder van aanmerkelijke dikte, zijn, zoo op het St. Jansker-hof, als in de singels, als in de omstreken, afgebroken of ontworteld.

» Van onderscheidene kanten hebben wij berigten nopens de schade, welke de storm of orkaan veroorzaakt heeft, ontvangen. Wij bepalen ons vooreerst bij deze provincie. Te Montfoort zijn ingestort een groot woonhuis, 3 lijnbaanschuren en een schuitenhuis, terwijl bijna alle daken zijn beschadigd. — Ten opzigte van dit laatste kunnen wij hetzelfde van IJselstein en andere plaatsen zeggen. Te Maarssen en Maarsseveen is de schade aan de gebouwen ook belangrijk, aldaar is het dak van de Hoogd. Israëlistische kerk geheel ingestort. Vele zware boomen zijn uit den grond gerukt en afgebroken. De vrouw des tuinmans op *Vermeer* is door een omgeslagen boom gewond geworden. De Steen-Oven *Vecht en Rijn*, aan den straatweg en de rivier de Vecht, onder de gemeente Breukelen gelegen, is des avonds in brand geraakt door het afwaaijen en gedeeltelijk nederstorten van den houten kap op de zich daaronder bevindende gloeijende steenen. De brand heeft zich voornamelijk bepaald tot het houtwerk, rietdaken en gedeelte turf van den oven. — De daar naast en achterstaande heerenhuizinge, daghuurderswoningen, stal en koetshuis hebben door den brand niets geleden, uit hoofde dezelve van den wind afgelegen waren. — Aan den daar tegen overstaanden Steen-oven en verdere gebouwen van de plaats *Cromwijk*, onder Nieuw-Maarsseveen, welke mede door een houten kap veel brandstoffen bevatte, had men te kampen met het over de Vecht vliegende vuur; welke gebouwen echter beveiligd werden door de aldaar bij het uitbreken des brands, reeds spoedig in werking gesteld zijnde spuit van Nieuw-Maarsseveen, welke, nadat de wind een weinig bedaard was en en alzoo minder gevaar voor *Cromwijk* bestond, vervolgens met een praam over de Vecht naar de toen nog hevig brandende houtwerken en turf van den Oven *Vecht en Rijn* is gebragt, waarna men met de aldaar reeds in werking zijnde spuit van Breukelen-Proosdij den brand spoedig is meester geworden, zonder dat daarbij eenige verdere ongelukken hebben plaats gehad, hetwelk zeer te verwonderen is, door dien de baas en andere werklieden van den Oven zich op de in den oven staande steenen en in de muurwerken bevonden, om zoo veel mogelijk de losgeraakte stukken hout naar beneden te werpen, in welke positien zich de

pijpgasten ook gedeeltelijk moesten bevinden, om met vrucht te kunnen werken. — De gebouwen zijn voor brandschade verzekerd. Deze brand had een verschrikkelijk aanzien en werd, bij den donkeren avond, verre in de rond te waargenomen. De vaartuige waren genoodzaakt stil te houden, doordien de stukken vuur over de Vecht werden geslingerd. Behalve dezen, zag men ook op andere plaatsen brand: de watermolen der polders van Demmerik, gemeente Vinkeveen, is geheel afgebrand, doordien de molenaar met geene mogelijkheid den molen konde doen stilstaan, en deze van zelfs in brand liep. Onder Nederhorst den Berg is de watermolen insgelijks een roof der vlammen geworden."

Voorts verneemt men nog uit de provincie Holland, dat te Blijswijk bij Delft, de spits van den kerktoren afgewaaid is, en verscheidene landbouwerswoningen, eene zelfs met 23 stuks vee, als mede drie ophaalbruggen over het kanaal, zijn vernield. Ook te Amstelveen is het kerkgebouw voor een gedeelte ingestort.

In den Haarlemmer Hout zijn omtrent vijftig opgaande boomen, deels ontworteld, deels verbroken en van hunne kruinen beroofd.

Onder het dorp Slooten, nabij Amsterdam, heeft de ontzettende storm, door onderscheiden doorbraken, in den Osdorper weg gevormd, ruim honderd bunders lands onder water gezet, waardoor de Haarlemmermeer alles, onder Slooten en Osdorp, van den Overtoom af half weg Haarlem en langs den geheelen Haarlemmerweg, onder water gezet heeft. Vrij veel vee zou verdronken zijn. De gemeenschap was, vooral in den beginne, geheel gestremd.

Uit de provincien Zeeland, Overijsel, Groningen en Vriesland heeft men nog geene berigten ontvangen.

Omtrent de door den storm veroorzakte zeeschade verneemt men, dat in het gat van Texel een stukgoederen beladen smak geheel is vergaan. De *Maria Theresia*, kapitein *Uit*, van Petersburg, zat den 30sten bij den Helder, tegen den steenen dam. De *Maria Frederika*, kapitein *Zeilstra*, van Batavia, die mede bij den Helder lag, is drijvig geworden en bevond zich den 30sten in den zoogenaamden pishoek, nog in eenen hopeloozen toestand. Te Scheveningen zijn overblijfselen van een of twee vernielde schepen aan wal gekomen. Men is in dit zeedorp nog ongerust over het lot van een aantal aldaar te huis behoorende vischers pinken, die zich gedurende de stormen van de vorige week in zee bevonden en nog niet teruggekeerd zijn. Een zestal pinkers zijn echter gisteren aldaar behouden aangekomen, doch omtrent het lot van een twintigtal andere pinken, die ter sleur-haringvangst zijn uitgevaren, is men in het onzekere. Benoorden Wijkaan Zee is den [illegible] dag van den ochten het driemaster-galjoenschip de *Vrouw Ingeborg*, kapitein *Matthiessen*, met balken van Sundsvall naar Caen bestemd, gestrand. Het schip heeft een groot lek bekomen, en is kort nadat de kapitein met zijne manschap, uit tien man bestaande, zich door de sloep had gered, verbrijzeld geworden.

— Van de in het ll. voorjaar, aan het Slikkerveer, onder Ridderkerk, opgerigte werf, van den scheepbouwmeester *Jan Smit*, is, op den 28 dezer maand, geregeld te water geloopen het eerste op die werf gebouwde schip, zijnde een gekoperd barkschip, genaamd *Weltevreden*, groot circa 400 lasten, gevoerd zullende worden door den kapt. *J. C. F. Lupoki*, en bestemd voor de vaart op de Oostindiën.

De bijzonderheden die uit België omtrent den storm van dingsdag ll., doen blijken dat deszelfs geweld aldaar niet minder groot is geweest. Te Brussel hebben inzonderheid geleden het gebouw van den kruidtuin, het militair laboratorium, het nieuw gebouwde slagthuis buiten de Vlaamsche poort, enz.; het dakwerk der Gudulekerk en van andere hooge gebouwen had ook veel schade bekomen. De kruidt van den toren van te Brussel zoo groot geweest, dat een stuk kanon buiten de Namensche poort, van deszelfs affuit was geworpen. Te Aalst is het middengedeelte der aldaar nieuw gebouwd wordende kavallerie-kaserne ingestort.

Volgens de uit Londen ontvangen berigten, van den 30sten, heeft de orkaan ook aldaar en in de omstreken groote verwoestingen aangerigt. De storm was aldaar tusschen twaalf en een ure op deszelfs hevigste, en hield verminderende tot drie ure aan. Een aantal personen is gewond en verscheidene gedood, doch gelukkig niet zeer gelang van de schade, die de storm heeft toegebragt. De hoeveelheid puin van de omgevallen schoorsteenen, afgeslagen daken, en omgestorte muren was zoo aanzienlijk en het hierdoor veroorzaakte gedruisch zoo vervaarlijk, dat Londen, op verscheidene punten, door eene aardbeving scheen te worden geschokt. Van de Paulskerk en het Lloyds-Koffijhuis is het lood der daken als door menschenhanden opgerold; van de Black-friarsbrug is een een deel der steenen leuning weggeslagen; de Westminster-abdij heeft zwaar geleden; groote brokken steen werden daar afgescheurd, en 500 pond lood daarvan afgeworpen. De Teems woelde vreesselijk onder den orkaan; «dezelve scheen," zegt een berigt, «letterlijk te koken, en het schuim als stroom uit te schieten.» Eene groote menigte boomen is ontworteld. Hier en daar ontstond brand in de fabrijken door de instortende stook- en werkplaatsen, doch men is gelukkig geslaagd, dien overal spoedig te blusschen.

Men vreesde, dat de orkaan in andere streken van Engeland niet minder gewoed had, en was vooral voor veel zeeschade beducht. Men wist reeds, dat de kust van Kingsland, en langs het Bristolsche kanaal en Cornwallis, met wrakken overdekt was.

— Volgens berigten uit Lissabon, van den 22 November, bevond zich het nieuwe bestuur in groote ongelegenheid door de vijandigheid der onderscheidene partijen, en geldgebrek. Twee Britsche en Fransche brikken waren naar de kust van Algarvie gestevend, zoo men meende op aanzoek van de regering, daar men voor eene poging der Miguelisten aldaar vreesde. Het volk was intusschen nog zoo verbitterd tegen de Engelschen, dat de Koningin het niet durfde wagen, met een' Engelschen lijfbediende, die reeds in haar vaders dienst was geweest, uit te rijden, en men het gepenpel bestendig moordkreten tegen de Britten hoorde aanheffen. De eenige staatsman van ervaring en beproefden moed, die de Koningin was overgebleven, de hertog *van Terceira*, zou, zoo men verzekert, ten gevolge van de jongste beroerten in de hoofdstad, krankzinnig zijn geworden.

— Naar de laatste berigten uit de Vereenigde Staten, was de verkiezing van den heer *Van Buren* nog alles behalve zeker.

— Uit Mexiko verneemt men, dat de generaal *Bravo* zich aan het hoofd van 18,000 man gesteld heeft, om naar Texas op te rukken. De generaal *Bustamante*, voor eenige jaren verbannen, was uit Parijs teruggeroepen, om andermaal het voorzitterschap der republiek te aanvaarden.

— Den 29 stonden te Londen de 3 per cent gec. 87⅞; Nederl. 2½ per cent 53⅜; 5 per cent 99¾; Spanje *Ardoins* 18¼; uitgest. 7⅛; Passief 5⅛, Portugal 30, Columbia 21; Brazilie 80.

De berigten uit Parijs van eergisteren (**30** *November*) behelzen geen nieuws van staatkundig belang. Men had er echter wederom andere tijdingen uit Madrid ontvangen, namelijk tot den 22sten. De geruchten eener verandering van ministers hielden zich in de spaansche hoofdstad staande, en zelfs werd er gesproken dat meest alle ministers hunne demissie zouden geven en de heer *Calatrava* alleen zoude overblijven om een nieuw ministerie samen te stellen. De tijdingen uit de provincien bleven ongunstig luiden. Een aantal posten onthraken. Men had vernomen, dat de benden van *Gabrera* en *Quiles* in de omstreken van Aranjuez, op een twaalf uren afstands van Madrid stonden; zelfs had zich eene bende te Villarejo op zeven uren afstands van Madrid vertoond; vele familien en autoriteiten waren in de stad komen vlugten. Van daar zoude nog een bataillon van de koningin-regentes met eenige kavallerie vertrekken ter versterking van de troepen die een paar dagen te voren tegen de benden van *Gabrera* en *Quiles* zijn uitgezonden. Met angst zag men te Madrid naar tijdingen van Sevilla en Bilbao uit.

In de cortes-zittingen van den 21 en 22sten heeft men zich weder bezig gehouden met een aantal voorstellen, door de leden van de vergadering voorgedragen, te behandelen. Onder anderen is voor de tweede maal gelezen het voorstel, dat de koningin onschendbaarheid van de persoone der koningin mogt decreteren.

Van Bilbao had men te Madrid geen nadere tijdingen. Tot op den 22sten schijnt alles in dezelfde gesteldheid te zijn gebleven. Toen had men nog niets van *Espartero* vernomen.

Ter Parijsche beurs van eergisteren (**30** *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 106,05; 3 pCt. 79,55; Nap. renten 98,25; Spanje Ardoin 19⅛; Passieve 5½; Deferred 8; Rom. L. 99¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten November.

De Pruissische Staats-Courant houdt een berigt, dat het hof den rouw voor drie weken zal aannemen, wegens het overlijden van koning *Karel X.*

— Te Trier is den 26sten de luchtbal welke onlangs te Weilburg neergedaald is, en naar Parijs vervoerd wordt, doorgekomen. Het van stroo gevlochten schuitje, waarin de luchtbal zich bevond, maakte het bovendeksel van den wagen uit en rustte op een ligt vierradering onderstel. Van voren was een kabriolet aangebragt, waarin de beide reizigers zich bevonden, die voorts, door een valscherm gedekt, tegen regen en wind beveiligd waren. Het geheel was zeer ligt en werd door postpaarden vervoerd.

— De jongste berigten uit Munchen, zijnde van den 25sten, houden, dat het aantal sterfgevallen aan de cholera, gelukkigerwijs aan het afnemen bleef. Er waren nog omtrent 220 lijders.

— Uit Zwitserland schrijft men dat de koningin *Hortense* den 16den op haar landgoed Arenenberg is teruggekomen, en toebereidselen maakte om dit haar vreedzaam verblijf te verlaten en langen tijd naar Amerika te volgen.

— Uit Smyrna schrijft men van den 30sten October, dat men er elk oogenblik het engelsch fregat *Medea* verwachtte met lord *Ponsonby* aan boord, die zich naar London begaf. De laatste berigten uit Konstantinopel maakten intusschen van het vertrek des engelschen gezants geen gewag, zoodat deze zijne reis onverwacht moet opgekomen zijn, of wel zich dit berigt nog op het reeds vroeger geloopen hebbend gerucht van het vertrek des britschen gezants, 't welk sedert weêr tegengesproken is.

In hetzelfde berigt uit Smijrna wordt gemeld, dat de Oostenrijksche admiraal *Dandolo*, die zich reeds vroeger bij den handel verdienstelijk had gemaakt, door het zenden van een vaartuig tegen de roovers in de wateren van Salonichi, thans, door het ter hulp zenden van zijne marine soldaten, bij een brand in de wijk van Beirut uitgebroken, wederom gewigtige diensten had bewezen. — De pest maakte te Smijrna gelukkigerwijs geene vorderingen.

Uit Alexandrie had men te Smijrna berigten tot den 15den October, welke echter niets anders bijzonders behelzen, dan dat de onderkoning zijnen veeljarigen en vertrouwdsten geheim-Secretris, *Abdel Raman*, een koptische renegaat, die als de grootste vijand der christenen en als een geheime verklikker uiterst gehaat was, van zijnen persoon verwijderd had. De door den onderkoning begane wreedheden schreef men veel aan zijnen invloed toe; zijn val had derhalve algemeene vreugde verwekt.

Te Weenen waren den 22sten November genoteerd: 5 pCt. Metall. 106⅞; ¾; 4 pCt. 98¾; ⅝; 3 pCt. 73 9/16; ⅝; Bankactiën 1562.

Nieuwste Fransche Letterkunde, N°. VII.

Le lis dans la vallée par DE BALZAC, 2 vol. Pr. *f* 1,00.

Besloten wij ons vorig verslag met de opmerking, dat de, onder de tweede reeks van het *Muséum littéraire* uitkomende boekwerken (die echter allen afzonderlijk verkrijgbaar zijn) voorhanden behoorden een wezenlijk genot bij de lezing te verschaffen; dan mogen wij thans de verzekering geven, dat men zijne verwachting niet bedrogen zal vinden. Nadat wij ons verpligt gevonden hadden van denzelfden schrijver *La fleur des Pois* ten honderd af te keuren, namen wij met zeker wantrouwen het laatste voortbrengsel zijner pen: *Le lis dans la vallée* in handen, vooral omdat dit werk een levensverhaal beheisde, 't welk gedaan werd door iemand die wij in het zelfde Boekwerk hadden leeren kennen, als een zedeloos mensch en als een toegezonden werd aan dezelfde ongelukkige echtgenote, die door de inblazingen harer minnaren, hare echt tot verderve haarer echtgenoots had doen strekken, en alle eer en pligtgevoel afleggende, zich niet geschaamd had in overspel te leven. — Nadat wij echter deze ingekwade geschiedenis geheel hadden uitgelezen, was de slotsom onzer overweging deze: dat het hier op den voorgrond staande karakter van zekere dusgenaamde Madame de Mortsauf, allerwonderlijkst volgehouden is door den schrijver en als een voorbeeld ter navolging in den strijd tegen de togten des harten en in de worsteling der deugd tegen het kwaad aanprijzing verdient. De schrijver stelt hier geene stoïcijnsche deugdverachting voor, maar hij schetst eene hoogst gevoelige, maar ook hoogst deugdzame vrouw, als zielsworsteling bij echter schuldige traehten te verbergen, om ze des te heerlijker te doen uitkomen, in hare laatste bekentenis, als zij op het ziekbed uitgestrekt, de door haren strijd vervroegde ontbinding van de natuur doet. Tegen over dit karakter staat dat over eener geheel zinnelijke, alleen voor zinnenpret gezind hebbende vrouw, ook dat karakter is goed volgehouden; maar zij die aan de eerste hunne hulde niet konden terughouden, zullen de laatste hunne meêwarigheid niet ontzeggen, als zij haar leert kennen als een hoogst beklagelijk wezen, die met het zielenleven van den mensch geene de minste bekendheid heeft. — De schrijver, (die zijn verhaal in den mond legt van iemand, die, zeer met zich-zelven ingenomen, van zijne vroegste jeugd af reeds meent vermaakelijke te zijn, die altijd van zedelijkheid spreekt, maar die als de slang het er op toelegt, om gelijkende eerlijke vrouwen van het pad der deugd te brengen, om dezelve, na het boeien zijner lusten, als verachtelijke wezens, waartoe hij ze zelf maakte te verlagen, te verwerpen) de schrijver, zeggen wij, heeft echter met deze geschiedenis zijn verhaal niet geëindigd; dus kent het ook. Wij hebben den man, die zijn eigen leven beschrijft, reeds vroeger leeren kennen; zijne betrekkingen tot haar, aan wie hij zijn hart doet, zijn ons eveneens bekend; maar de levensloop dier laatste vrouw, die hem hier na de kennisneming van dit levensberigt verlaat, en het einde van den *homme à bonnes fortunes* zullen ons waarschijnlijk later gegeven worden. Wij bevelen dus deze vrucht der nieuwste Fransche letterkunde veilig aan; en wij meenen met gerustheid de bevestiging van ons oordeel te mogen afwachten, dat *Le lis dans la vallée* een meesterstuk is, rijk in goede lessen voor het maatschappelijk leven, en nuttige leeringen bevattende ter bevordering van zedelijkheid en godsdienst; aanprijzingen om het goede lief te hebben, vermaningen om het kwaad te haten en te ontvlieden.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (11 December) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52⅞; dito 5 pCt. 99⅞; Kansb. 21⅝; Amort. Synd. 4½ pCt. 93⅝; dito 3 pCt. 44⅞; Handm. 170; 177; Ardoina 85 & 101; Rus. 5 pCt. 107; Metall. 99; Braz. 86; Columb. 15¾; Peruan. 12¾; Ruk. Bl. Gr. 18½.

GROOT NEDERLANDSCH

CIRQUE OLYMPIQUE.

onder Directie van den Heer

J. FOURAUX.

Bovengemelde heeft de eer het geacht Publiek der Stad *Breda* bekend te maken, dat hij alhier is aangekomen, met zijn uitmuntend gezelschap KUNSTRIJDERS en RIJDERESSEN, alsmede met een aantal gedresseerde PAARDEN, waarmede hij de eer zal hebben alhier te geven, Groote en Brillante Voorstellingen in de *Rijkunst*, *Pantomimes* en *Melodrames*.

De Directeur vleit zich, de verwachting van het geëerd Publiek, te zullen overtreffen, daar hij overtuigd is, dat een gezelschap, als het zijne, nog nimmer in Nederland is gezien.

De eerste voorstelling is bepaald op dingsdag den 6den December aanstaande.

De aanvang is precies ten half zeven ure.

*** J. OVERDUIN, thans Apotheker te Geertruidenberg, verlangt ten spoedigsten een LEERLING, ten einde hem door zijn dagelijks onderwijs tot *Examen* op te leiden. Brieven *franco*.

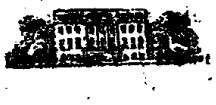

De Notaris JOH. DE BERGH, residerende te *'s Hertogenbosch*, heeft voor zijne principalen in het openbaar provisioneel verkocht:

De GROND-HEERLIJKHEID *ASTEN en OMMELEN* met al de daartoe behoorende regten, Kasteel en verdere Gebouwen, Bouwhoeven, Bouw-, Hooi- en Weilanden, Houtbosschen, Lanen, Dreven en Cingels, beplant met allerlei opgaande Boomen, alles aan of bij elkander gelegen ter grootte van omtrent 73 Bunders; voorts een KOORN-WINDMOLEN, met Woonhuizinge en aangelegen Land, en eindelijk eenige GROVE en SMALTIENDEN, alles onder *Asten*, Arrondissement *Eindhoven*, Provincie *Noord-Braband*, bij gedrukte Billetten in 6 koopen in het breede uitschreven en buiten en behalven het Kasteel, de Jagt, Visscherij enz. jaarlijks onzuiver rendeerende omtrent *f* 3500,00.

De voorschreve goederen *in Massa* ingezet met de Hoogen op . . . . . *f* 50,000,00.
en in perceelen te zamen op . . . . . » 50,000,00.

Zullende de finale Verkooping plaats hebben te *'s Hertogenbosch*, in het oud Stads Koffijhuis, staande aan de Markt, op Donderdag den 15den December 1836, des avonds ten 6 ure, terwijl inmiddels nadere informatien te bekomen zijn ten Kantore van voornoemden Notaris DE BERGH te *'s Hertogenbosch*.

*** *Bij de Uitgevers dezer is van de Pers gekomen:*

TIJDSCHRIFT

VOOR

AANKOMENDE ONDERWIJZERS,

Eerste Jaargang, 1836. *Vierde en Laatste Stuk.*

INHOUD:

1. *Aankondiging van nieuwe uitgekomene Boeken.* — Boekbeschouwingen.

2. *Mengelwerk.* — Proeve van bestuur voor kinderen, die zich aan wreedheid omtrent dieren schuldig maken. (Een gesprek). — Beantwoording der vraag: welke zijn de doeltreffende middelen om de kinderen liefde tot de waarheid in te scherpen? — Iets over de werkwoorden *zijn*, *worden*, enz. — Verwantschap der figuranten. — Iets over eenige geschiedkundige voorwerpen en over de beoordeeling van dezelve. — Antwoord op de vraag: *Wat is gepaste vrijmoedigheid en wat is kinderlijke beschroomdheid.* — W. SCHIPPERS. Vlissingen, den 4 september 1835.

3. *Vragen en Opgaven.* — Beantwoordingen en Oplossingen. — Naamlijst van Oplossers.

Bij hoengemelden zijn wederom voorhanden:

EEN AANBEVELIJK ASSORTEMENT LEERZAME EN VERMAKELIJKE

SINT NICOLAAS-

EN

NIEUWJAARS-GESCHENKEN,

met fraaije gekleurde of zwarte Plaatjes van 25 Cent tot *f* 3.

Men kan dezelve, des verkiezende, ter bezigtiging aan huis bekomen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.